

НИЙСЛЭЛ ДЭХ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

НИЙСЛЭЛД ХЭРЭГЖСЭН АВТОЗАМ, БРОДЮРЫН ШИНЭЧЛЭЛТЭЙ ХОЛБООТОЙ ТӨСӨЛ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ, ҮР ДҮН

Улаанбаатар хот 2026 он

АВТОЗАМ, БРОДЮРЫН ШИНЭЧЛЭЛТЭЙ ХОЛБООТОЙ ТӨСӨЛ АРГА ХЭМЖЭЭ

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

- 1 ТОГТООЛ, ШИЙДВЭР
- 2 ТӨЛӨВЛӨЛТ
- 3 ХУДАЛДАН АВАЛТ
- 4 ГҮЙЦЭТГЭЛ, САНХҮҮЖИЛТ

Нийслэлд 2024 онд авто зам, авто замын бродюрын шинэчлэлтэй холбоотой нийт 743.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 210 ТАХ-г хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн байна. Үүнд:

1. Өмнөх оноос дамжин хэрэгжиж буй 315.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 52 ТАХ, үүнээс Нийслэлийн төсвийн хөрөнгөөр 279.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 16 ТАХ, Нийслэлийн замын сангийн хөрөнгөөр 36.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 36 ТАХ байна.
2. Шинээр 2024 онд хэрэгжих 428.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 158 ТАХ, үүнээс Нийслэлийн төсвийн хөрөнгөөр 65.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 19 ТАХ, Нийслэлийн замын сангийн хөрөнгөөр 72.4 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 53 ТАХ, Нийслэлийн үнэт цаасны хөрөнгөөр 290.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 86 ТАХ байна.

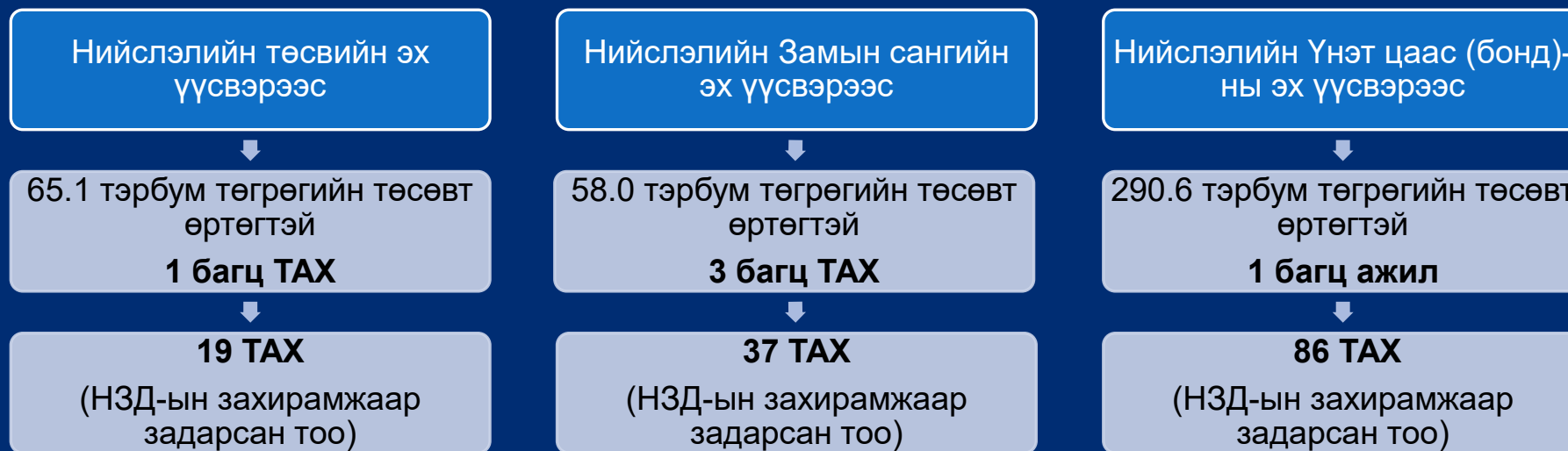
Нийслэлд 2024 онд автозам, бродюрын шинэчлэлтэй холбоотой нийт 743.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 210 ТАХ-г хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, тухайн онд 499.3 тэрбум төгрөгийг санхүүжүүлэхээр баталснаас 59.0 хувийг буюу 294.9 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон байна.

Төсөл, арга хэмжээг Төсвийн тухай, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн төлөвлөсөн үү?

1.1. НИТХ-ын 2023 оны 122 дугаар тогтоолоор Нийслэлийн 2024 оны төсвийг баталж, 2024 оны 25, 88, 105, 24/32 дугаар тогтоолуудаар нийт 4 удаа нэмэлт өөрчлөлт оруулж, Нийслэлийн авто замын засвар, шинэчлэлтийн хүрээнд хэрэгжүүлэх ажлын нэр, байршлыг тодорхойлсон 14.5 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 16 ТАХ, ерөнхий нэршлээр тусгасан 413.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 5 багц ТАХ, нийт 428.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 21 ТАХ-г шинээр хэрэгжүүлэхээр баталжээ.

1.3. Нийслэлийн авто замын засвар, шинэчлэлтийн хүрээнд шинээр хэрэгжүүлэх 413.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 5 багц ТАХ-г ерөнхий нэршлээр баталсныг НЗД-ын 2024 оны захирамжуудаар 142 ТАХ болгон төсөвт өртөг, нэр байршлаар задалж, тусгасан нь Төсвийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.4-д заасантай нийцээгүй байна.

АВТОЗАМ, БРОДЮРЫН ШИНЭЧЛЭЛТЭЙ ХОЛБООТОЙ ТӨСӨЛ АРГА ХЭМЖЭЭ

Төсөл, арга хэмжээг төлөвлөхдөө холбогдох зардлын тооцоолол хийж, төлөвлөлтийн баримт бичигтэй нийцүүлэн батлуулсан уу?

1.7. Нийслэлийн Засаг даргын зөвлөлийн 2024 оны 06 дугаар сарын 07-ны өдрийн хуралдааны 10 дугаар тэмдэглэлд “Зургийн автор болон төсөвчинтэй зөвшилцөөд Нийслэлийн хэмжээнд хэрэгжүүлж буй авто зам, замын байгууламжийн зурагт оруулсан өөрчлөлтөөрөө дутагдаж байгаа бордюр дээр чулуун болгож материалынх нь хийцлэлийг өөрчилж ажлыг дуусгахыг нийслэлийн Замын хөгжлийн газар (Г.Баярсайхан)-т үүрэг болгов” гэжээ.

1.8. Доорх шинээр хэрэгжүүлэх 65 ТАХ-ний зураг төслийг НЗХГ-аас хянахдаа 43 ТАХ-ний авто замын хашлагыг боржин чулуугаар хийх чиглэлийг өгч, баталсан байна. Үүнд:

- ❑ НЗД-ын А/730 захирамжаар 150.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 29 ТАХ;
- ❑ НЗД-ын А/783 захирамжаар 29.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 4 ТАХ;
- ❑ НЗД-ын А/842 захирамжаар 80.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 32 ТАХ; нийт 260.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 65 ТАХ.

Тухайлбал:

ТАХ-ний нэр	Авто замын хашлага нийт урт /м/	Боржин чулуун хашлага /нэг бүрийн өртөг/	Боржин чулуун хашлага /нийт өртөг/	Бетонон хашлага тооцоо /нэг бүрийн өртөг/	Бетонон хашлага тооцоо /нийт өртөг/
Богд уулын арын авто замын засвар, шинэчлэлт. (Буган халиунаас Маршаллын гүүр)	279.7	118,200	33,060,540.0	27,000	7,551,900.0
Чингэлтэйн өргөн чөлөөний авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (32-н уулзвараас Хайлаастын уулзвар)	4,017.0	116,000	465,972,000.0	27,000	108,459,000.0
Их тойруугийн авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (Гэсэр сүмийн уулзвараас Дөлгөөн нуурын уулзвар хүртэл, хойд хэсэг)	2,491.0	118,200	294,436,200.0	27,000	67,257,000.0

Төсөл, арга хэмжээг төлөвлөхдөө холбогдох зардлын тооцоолол хийж, төлөвлөлтийн баримт бичигтэй нийцүүлэн батлуулсан уу?

ТАХ-г авто замын боржин чулуун хашлага болон бетонон хашлагаар тооцоолбол:

1.9. Нийслэлийн авто замын засвар, шинэчлэлтийн ажлын хүрээнд боржин чулуун хашлага ашиглахаар тооцож, төсөвлөсөн 43 ТАХ-ний хашлаганы нэгж өртгийн нийт дүн нь 21.1 тэрбум төгрөг, харин бетонон хашлага ашиглахаар тооцож үзвэл дээрх ТАХ-ний хашлаганы нэгж өртгийн нийт дүн нь 4.8 тэрбум төгрөг байгаа нь нэгж өртгийг дунджаар 4 дахин нэмэгдүүлж, үнэт цаасны хөрөнгөөс 16.3 тэрбум төгрөгийг хэмнэх боломж байжээ.

1.10. Авто замын засвар, шинэчлэлтийн ажлын зураг төслийг боловсруулах явцад зураг төслийн компаниас тооцоолон гаргасан ажлын тоо хэмжээг захиалагч байгууллага НЗХГ нь замын трасс дээр очиж тоо хэмжээг тулган баталгаажуулсан нотлох баримтгүй байна. Тухайлбал:

- *Ажилчны гудамжны авто замын засвар шинэчлэлт. (Саппорогийн уулзвараас Чингисийн өргөн чөлөө) 6.9 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлын төгсгөл хэсэг ДЦС-3 зүүн урд буюу Чингисийн өргөн чөлөөний уулзвар хүртэл 1257м² талбай бүхий замыг зураг төсөвт тусгаагүй;*
- *Баруун үйлдвэрийн гудамжны авто замын засвар, шинэчлэлт (Хөсөг трейдийн уулзвараас зүүн тийш фрезерийн зүүн тал хүртэл) 1.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлын авто замын трассын 2 замыг холбох төгсгөлд 960м² талбайг зураг төсөвт тусгаагүй;*
- *Халдвартын эцсийн авто замын засвар, шинэчлэлт (Намьянжугийн гудамжнаас зүүн тийш Халдвартын эцэс хүртэл) 1.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлын авто замын трасст орсон бохирын 3 худгийг зураг төсөвт тусгаагүй.*

Хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд техник, эдийн засгийн үндэслэл хийгдсэн, зураг төсвөө батлуулсан, хуульд заасан бусад зөвшөөрөл олгогдсон төсөл, арга хэмжээг тусгасан уу?

1.11. Нийслэлийн үнэт цаасны хөрөнгөөр 2024 онд авто зам, замын байгууламжийн засвар, шинэчлэлтийн ажлын хүрээнд НЗД-ын захирамжаар нийт 260.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 65 ТАХ-г хэрэгжүүлэхээр баталсан боловч 245.8 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 63 ТАХ-ний зураг, төсөвт магадлалыг захирамж гарсны дараа баталгаажуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.4-т “Хөрөнгө оруулалтын төсөвт техник, эдийн засгийн үндэслэл хийгдсэн, зураг төсвөө батлуулсан, хуульд заасан бусад зөвшөөрөл олгогдсон төсөл, арга хэмжээг тусгана” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

1.13. Нийслэлийн үнэт цаасны хөрөнгөөр 2024 онд хэрэгжих 81.5 тэрбум төгрөгийн төсөв өртөгтэй 13 ТАХ-ний магадлалын ерөнхий дүгнэлтийг дахин гаргасан байна. Тухайлбал:

- *22-н товчооны авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (Авто худалдааны цогцолборын уулзвараас Баруун аймаг салдаг уулзвар хүртэл Сонгинохайрхан дүүрэг) төсөвт өртөг 8,950.0 сая төгрөг; /МЕД-1 нь 2024.09.06 төсөвт өртөг 9,377.3 сая төгрөг, МЕД-2 нь 2024.09.25 төсөвт өртөг 8,950.0 сая төгрөг/*
- *Их тойруугийн авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт (Баруун 4 замаас-Гэсэр сүмийн уулзвар) төсөвт өртөг 2,499.0 сая төгрөг; /МЕД-1 нь 2024.07.09 төсөвт өртөг 1,923.8 сая төгрөг, МЕД-2 нь 2024.07.25 төсөвт өртөг 2,497.7 сая төгрөг/*
- *Их тойруугийн авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (100-н айлын уулзвараас Сансарын аюулгүйн тойрог) төсөвт өртөг 3,381.0 сая төгрөг; /МЕД-1 нь 2024.07.10 төсөвт өртөг 2,382.3 сая төгрөг, МЕД-2 нь 2024.07.25 төсөвт өртөг 3,388.5 сая төгрөг/*

ТӨРИЙН ХЭМНЭЛТИЙН ХУУЛИЙН ХУУЛЬД ЗААСАН ЖУРМЫГ МӨРДӨӨГҮЙ БАЙНА.

1.14. 2024 онд бүрэн хэрэгжүүлэх боломжгүй нөхцөл үүссэн 34.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 11 ТАХ-ний гэрээг 2024 оны 08-11 дүгээр саруудад байгуулсан нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.4 -Т “төсөл, арга хэмжээ төлөвлөсөн хугацаанд бүрэн хэрэгжих боломжгүй нөхцөл үүссэн тохиолдолд гэрээ байгуулах шийдвэр гаргахгүй байх” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуульд нийцээгүй ТАХ-ний жагсаалт

Төсөл, арга хэмжээний нэр	Хэрэгжих хугацаа	Батлагдсан төсөвт өртөг	Гэрээний хугацаа	Тайлбар
1	2	3	4	5
Чингисийн өргөн чөлөөний авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (120-ын тэмээтэй хөшөөний уулзвараас тэц-3-ийн уулзвар)	2024	7,800.0	2024.08.23 2024.12.01	Хашлага суурилуулах ажил хийгдсэн
Ажилчны гудамжны авто замын засвар, шинэчлэлт. (Саппорогийн уулзвараас Чингисийн өргөн чөлөө)	2024	6,930.0	2024.09.27 2024.12.31	Гэрээ байгуулсан
Их тойруугийн авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (Баруун 4 замаас- Гэсэр сүмийн уулзвар)	2024	2,499.0	2024.09.19 2024.11.20	Хашлага суурилуулах ажил хийгдсэн
Их тойруугийн авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (Өлзий төвөөс 100-н айлын уулзвар)	2024	2,146.0	2024.09.19 2024.11.20	Хашлага суурилуулах ажил хийгдэж байна
Их тойруугийн авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (100-н айлын уулзвараас Сансарын аюулгүйн тойрог)	2024	3,381.0	2024.10.08 2024.11.20	Хашлага суурилуулах ажил хийгдэж байна
Их тойруугийн авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (Сансарын аюулгүйн тойргоос Зүүн 4 зам)	2024	1,680.0	2024.09.16 2024.10.15	Хашлага суурилуулах ажил хийгдсэн
Дамбадаржаа-Шадивлангийн авто замын засвар, шинэчлэлт. (Дамбадаржаагийн замаас Шадивлангийн зуслан хүртэл)	2024	5,218.5	2024.11.06 2024.12.15	Гэрээ байгуулсан
Сансарын туннелийн авто замын засвар, шинэчлэлт. (И мартын уулзвараас туннель доогуур Их тойруу хүртэл)	2024	1,050.0	2024.09.03 2024.11.20	Хашлага суурилуулах ажил хийгдэж байна
Натурын авто замын засвар, шинэчлэлт (Дамдинсүрэнгийн гудамжнаас урагш Нарны зам хүртэл)	2024	630.0	2024.09.23 2024.11.20	Гэрээ байгуулсан
Сангийн хорооны гудамжны авто замын засвар, шинэчлэлт (Бөхийн өргөөний уулзвараас Натурын зам хүртэл)	2024	1,308.0	2024.09.23 2024.11.20	Хэсэгчилж хучилтын ажил болон хашлага суурилуулах ажил хийгдсэн
Баруун үйлдвэрийн гудамжны авто замын засвар, шинэчлэлт (Хөсөг трейдын уулзвараас зүүн тийш фрезерийн зүүн тал хүртэл)	2024	1,260.0	2024.10.25 2024.12.25	Гэрээ байгуулсан
Нийт		33,902.5		

Худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу зохион байгуулж, үр нөлөөтэй хэрэгжүүлсэн үү?

2.1. Авто замын засвар, шинэчлэлтийн ажлын зураг төсөвт боржин чулуун хашлага ашиглахаар тооцсон 187.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 43 ТАХ-ний худалдан авах ажиллагааг 2024 онд зохион байгуулсан байна.

2.2. Худалдан авах ажиллагаанд оролцсон аж ахуйн нэгжүүд тендерт санал ирүүлэхдээ авто замын засвар, шинэчлэлтийн ажлын зураг төсөвт боржин чулуун хашлаганы нэгж /ширхгээр/ өртгийг дунджаар 120.0 мянган төгрөгөөр тооцон ирүүлсэн байна.

2.3. Харин “Монголын чулуун бүтээгдхүүн үйлдвэрлэгчдийн үндэсний холбоо” ТББ-аас НЗХГ-т ирүүлсэн албан бичигт авто замын боржин чулуун бордюр нийлүүлэх нэгж /ширхгээр/ өртгийг 118.0 мянган төгрөгөөр тооцон ирүүлсэн байна.

2.4. Авто замын засвар, шинэчлэлтийн ажлын зураг төсөвт боржин чулуун хашлага ашиглахаар тооцсон 187.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 43 ТАХ-ний худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахдаа дотоодын давуу эрхийг тооцохоор ТББ-т тусгасан боловч тендерт оролцогч аж ахуйн нэгжүүдээс боржин чулуун хашлаганы дотоодын давуу эрх тооцуулах саналыг ирүүлээгүй байна.

2.5. Гаалийн ерөнхий газраас авсан статистик мэдээгээр Монгол Улсад 2024 онд импортоор орж ирсэн авто замын боржин чулуун хашлаганы нэгж өртөг дунджаар 97.3-141.9 мянган төгрөг байна.

Төсөл, арга хэмжээг хэрэгжих боломжтой хугацаанд эрх шилжүүлж, худалдан авах ажиллагааг холбогдох хуульд нийцүүлж зарласан уу?

2.10. Нийслэлийн үнэт цаасны хөрөнгөөр 86 ТАХ-г хэрэгжүүлэхээр 290.6 тэрбум төгрөгийг төсөвлөснөөс 66 ТАХ-ний ХАА-г амжилттай зохион байгуулж, 4 ТАХ-г НЗД-ын шийдвэрээр шууд гэрээ байгуулах эрх олгож, 16 ТАХ-ний ХАА тухайн ондоо амжаагүй байна.

2.11. НЗД-ын 2024 оны 06 дугаар сарын 26-ны өдрийн А/783 тоот захирамжаар 29.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 4 ТАХ, 09 дүгээр сарын 11-ний өдрийн А/1064 тоот захирамжаар 24.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 1 ТАХ-г УБЗЗАГ ОНӨААТҮГ-аар гүйцэтгүүлэхээр захирамжилж, ажил гүйцэтгэх гэрээг НЗХГ-тай байгуулсан байна.

2.12. “Улаанбаатар зам засвар, арчлалтын газар” ОНӨААТҮГ нь Мегатитан ХХК, Тотал инж ХХК, Эйч Ки Би интернэшнл ХХК-аар туслан гүйцэтгүүлэхээр гэрээ байгуулахдаа сонгон шалгаруулалт зохион байгуулаагүй нь ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1-т *“Улс, орон нутгийн төсөв болон захиалагчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авахад энэ хуулийг дагаж мөрдөнө”*, 41 дүгээр зүйлийн 41.1-д *“Худалдан авах гэрээ дараах нөхцөлийн аль нэгд хамаарах бол илт хууль бус байна”* гэж заасантай нийцээгүй тул хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэхээр шийдвэрлэлээ.

Худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу зохион байгуулсан уу

2.13. НЗД нь төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй төсөл арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах эрхийг НЗХГ, НХААГ-т шилжүүлж, тендерийг батлагдсан зураг төсөвгүйгээр зарласан байна. Тухайлбал:

- НЗД-ын 2024 оны 01 дүгээр сарын 12-ны өдрийн А/32 тоот захирамжийн 1 дүгээр хавсралтаар 28.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй авто замын засвар, шинэчлэлтийн 13 төсөл, арга хэмжээний ХАА-г зохион байгуулах эрхийг НЗХГ-т;
- НЗД-ын 2024 оны 06 дугаар сарын 20-ны өдрийн А/730 тоот захирамжаар 150.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 29 төсөл, арга хэмжээний ХАА-г зохион байгуулах эрхийг НЗХГ-т;
- НЗД-ын 2024 оны 07 дугаар сарын 08-ний өдрийн А/842 тоот захирамжаар 80.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 32 төсөл, арга хэмжээний ХАА-г зохион байгуулах эрхийг НХААГ-т шилжүүлж, ТАХ-ний тендер сонгон шалгаруулалт зарласан байна.

2.14. НЗХГ, НХААГ худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах явцад зарим ТАХ-ний магадлалаар баталгаажсан төсөвт өртөг нь НЗД-ын захирамжаар батлагдсан төсөвт өртгөөс зөрүүтэй байна. Тухайлбал:

ТАХ-ний нэр	Батлагдсан төсөвт өртөг	МЕД-1		МЕД-2		МЕД зөрүү
		Огноо	Төсөвт өртөг	Огноо	Төсөвт өртөг	Төсөвт өртөг
22-н товчооны авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (Төмөр замын гарамын зүүн талаас Тэс петролиум ШТС хүртэл)	5,985.0	2024.09.06	6,227.4	2024.10.04	5,985.0	(242.4)
Их тойруугийн авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт (Баруун 4 замаас- Гэсэр сүмийн уулзвар)	2,499.0	2024.07.09	1,923.8	2024.07.25	2,497.7	573.9
Их тойруугийн авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт /Өлзий төвийн уулзвараас 100 айлын уулзвар хүртэл/	2,146.0	2024.07.09	1,648.4	2024.07.25	2,144.9	496.5
Их тойруугийн авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (100-н айлын уулзвараас Сансарын аюулгүйн тойрог)	3,381.0	2024.07.10	2,382.3	2024.07.25	3,388.5	1,006.2
Их тойруугийн авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (Сансарын аюулгүйн тойргоос Зүүн 4-н зам)	1,680.0	2024.07.11	3,825.3	2024.07.25	1,675.3	(2,150.0)
Дамбадаржаа-Шадивлангийн авто замын засвар, шинэчлэлт. (Дамбадаржаагийн замаас Шадивлангийн зуслан хүртэл Сүхбаатар дүүрэг)	5,218.5	2024.07.09	4,877.6	2024.08.19	5,218.4	340.8
Доржийн гудамжны авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (Хил хамгаалах ерөнхий газрын хойд уулзвараас Цайз захын уулзвар)	5,670.0	2024.07.09	4,165.7	2024.08.19	5,669.9	1,504.2

Худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу зохион байгуулсан уу

2.15. Магадлалын ерөнхий дүгнэлтийн зөрүүгээс шалтгаалан тендер нээх хугацааг хойшлуулсан, үнэлгээний хороо нь захиалагчаас төсөвтэй холбоотой нэмэлт тодруулга хийсэн, тендерт оролцогчдод тайлбар тодруулга хүргүүлсэн зэрэг нь худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах хугацаанд нөлөөлсөн байна.

2.16. НЗХГ-ын 2024 оны 07 дугаар сарын 30-ны өдрийн 03/1648 тоот албан бичгийн дагуу НХААГ нь НЗД-ын 2024 оны А/842 захирамжаар батлагдсан “Нийслэлийн үнэт цаасны хөрөнгөөр 2024 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний жагсаалт”-ын 19, 26, 28, 29 дүгээр ажлуудын зураг төсөв боловсруулагдаж байгаа шалтгаанаар тендер нээх хугацааг хойшлуулсан байна. Үүнд:

- СБД 9, 11-р хороо Алтайн гудамжнаас Галданбошигтын гудамж хүртэл 7-р хорооллын шинэ гол гудамж зам;
- СХД 32-р хороо, Хурганы зам (Эмээлтийн авто замаас шинэ цэцэрлэг хүртэл);
- Алтан-Овооны замын уулзвараас Найрамдлын зам хүртэлх;
- СХД 129 дүгээр сургуулийн авто замын үргэлжлэл (Сонгинохайрхан дүүрэг).

2.18. НЗХГ нь Нийслэлийн замын сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх 35.8 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 16 ТАХ-ний худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахдаа ТББ-ын Тендер шалгаруулалтын зааварчилгааны 19.3-т зураг төсөл боловсруулах байгууллагын тусгай зөвшөөрөл шаардсан нь Төсвийн тухай хуулийн 29.4-д заасантай нийцээгүй байна.

Худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу зохион байгуулсан уу

2.20. Намьянжугийн гудамжны авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт (Баянзүрх дүүрэг) 3.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлын гүйцэтгэгч Экспресс зам ХХК-тай гэрээ байгуулснаас хойш тендерт ирүүлсэн зураг төсөвт тусгагдсан авто замын бетонон хашлагыг 29.5 сая төгрөгөөр /материалын өртгөөр/ гүйцэтгэхээр байсныг НЗХГ боржин чулуун хийцлэлтэй болгон өөрчлөлт оруулж, 251.9 сая төгрөгөөр /материалын өртгөөр/ магадлал хийгдсэн байна.

2.21. ХАА зохион байгуулж, гүйцэтгэгч сонгон шалгаруулсан 323.6 тэрбум төгрөгийн төсөвтэй 122 ТАХ-г аудитад хамруулахад үнэлгээний хорооны зохион байгуулалт, үйл ажиллагаатай холбоотой заавар журмыг мөрдөөгүй, санхүү, боловсон хүчин, техникийн чадавх, машин, механизм, тоног төхөөрөмж, туршлагын шалгуур үзүүлэлтүүдийг харгалзаагүй, ТББ-т тусгасан шаардлага хангаагүй оролцогчдыг гүйцэтгэгчээр сонгон шалгаруулсан зэрэг зөрчлүүд илэрсэн. Тухайлбал:

- *Их тойруугийн авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт (Гэсэр сүмийн уулзвараас Дөлгөөн нуурын уулзвар хүртэл, хойд хэсэг) ажил, төсөвт өртөг 2,700.0 сая төгрөг, гүйцэтгэгчээр шалгарсан Баткубик ХХК ижил төстэй ажилд гүйцэтгэсэн талаарх шаардлагыг хангаагүй;*
- *Их нарангийн авто замын засвар, шинэчлэлт (Толгойтын авто замаас Улаан чулуутын хогийг цэг) ажил, төсөвт өртөг 2,566.2 сая төгрөг, гүйцэтгэгчээр шалгарсан Эко эвсэг зам ХХК ажил гүйцэтгэхэд ашиглагдах үндсэн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн талаарх шаардлагыг хангаагүй;*
- *СХД-ийн 4, 5 дугаар хорооны далан дагасан авто замын засвар, шинэчлэлт (Толгойтын замаас далан дагаад Баянхошууны зам) ажил, төсөвт өртөг 2,541.9 сая төгрөг, гүйцэтгэгчээр шалгарсан Ди Вай Кэй Би ХХК ажил гүйцэтгэхэд ашиглагдах үндсэн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн талаарх шаардлагыг хангаагүй;*
- *Их тойруугийн авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт (Сансарын аюулгүйн тойргоос Зүүн 4 зам) ажил, төсөвт өртөг 1,680.0 сая төгрөг, гүйцэтгэгчээр шалгарсан Неон гэгээ ХХК ажил гүйцэтгэхэд ашиглагдах үндсэн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн талаарх шаардлагыг хангаагүй;*
- *Архивчдын гудамжны авто замын засвар, шинэчлэлт (Нисэхийн тойргоос нисэхийн хурдны зам) ажил, төсөвт өртөг 9,800.0 сая төгрөг, гүйцэтгэгчээр шалгарсан Мегатитан ХХК нь тухайн ТАХ-ний ажлыг гүйцэтгүүлэх тендер шалгаруулалтын баримт бичигт заасны дагуу санхүүгийн чадавхын шаардлагыг хангаагүй;*

Захиалагч нь төсөл арга хэмжээний гүйцэтгэлд тавих хяналтыг хууль тогтоомжид нийцүүлэн үр нөлөөтэй хэрэгжүүлсэн үү?

2.22. Нийслэлийн авто замын засвар, шинэчлэлтийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн зарим ТАХ-ний төсөвт өртгийн магадлалын ерөнхий дүгнэлт гараагүй байхад НЗХГ нь ажлыг эхлүүлэх зөвшөөрлийг олгосон нь батлагдсан төсөвт өртгийн дагуу захиалагчийн хяналтыг хэрэгжүүлэх боломжгүй байдлыг бий болгожээ. Тухайлбал:

- Бага тойруугийн авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт /Чингэлтэй дүүрэг, Сүхбаатар дүүрэг/ ажлын гүйцэтгэгч Квадровэй ХХК-ийн 2024 оны 06 дугаар сарын 04-ний өдрийн ажил дууссан тухай №29/24 тоот алба бичиг ирсэн ч, тухайн ажлын төсөвт өртгийн 232/2024 дугаартай магадлалын дүгнэлт 2024 оны 06 дугаар сарын 20-ны өдөр баталгаажсан;
- Богд уулын арын авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт /Хан-Уул дүүрэг/ ажлын гүйцэтгэгч Баткубик ХХК-ийн 2024 оны 05 дугаар сарын 20-ний өдрийн ажил дууссан тухай №133/2024 тоот албан бичиг ирсэн ч, тухайн ажлын төсөвт өртгийн 256/2024 дугаартай магадлалын дүгнэлт 2024 оны 07 дугаар сарын 03-ны өдөр баталгаажсан байна.

2.23. Зарим ТАХ-ний магадлалын дүгнэлт баталгаажаагүй байхад авто зам, замын байгууламжийн барилгын ажлыг эхлүүлэх, зөвшөөрөл олгосон нь “Авто зам, замын байгууламжийн барилгын ажил эхлүүлэх, үргэлжлүүлэх, ашиглалтад авах журам”-ын 2.2-т “Захиалагч авто зам, замын байгууламжийн барилгын ажил эхлүүлэх хүсэлтийг хүлээн авснаас хойш ажлын 5 хоногт багтаан баримт бичгийн бүрдэл шаардлага хангаж байгаа эсэхийг хянаж, шийдвэрлэнэ.” гэж заасныг зөрчсөн байна.

Санхүүжилтийг төсөл арга хэмжээний гүйцэтгэлд үндэслэн хууль, журамд заасны дагуу олгосон уу?

2.24. Нийслэлд 2024 онд автозам, бродюрын шинэчлэлтэй холбоотой нийт 743.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 210 ТАХ-г хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, тухайн онд 499.3 тэрбум төгрөгийг санхүүжүүлэхээр баталснаас 294.9 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон байна.

2.25. 2024 онд олгосон санхүүжилтийн дүнг эх үүсвэрээр задалбал:

- Нийслэлийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 324.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 29 ТАХ-нд 96.9 тэрбум төгрөг;
- Нийслэлийн замын сангийн хөрөнгөөр 81.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 59 ТАХ-нд 69.4 тэрбум төгрөг;
- Нийслэлийн үнэт цаасны хөрөнгөөр 204.9 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 54 ТАХ-нд 128.6 тэрбум төгрөг олгосон байна.

2.28. Авто замын засвар шинэчлэлтийн 5 ТАХ-д 14.3 тэрбум төгрөгийн урьдчилгаа санхүүжилтийг урьдчилгаа төлбөрийн баталгаанд үндэслэлгүй олгосон нь ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.3-т “Урьдчилгаа төлбөрийн баталгаа гаргаагүй бол захиалагч урьдчилгаа төлбөр төлөхийг хориглоно”, ЗГ-ын 2023 оны 278 дугаар тогтоолоор батлагдсан “төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам”-ын 4.8.12.2-д заасантай тус тус нийцээгүй тул зөрчлийг зогсоох, давтан гаргахгүй байх албан шаардлага өгөхөөр шийдвэрлэлээ.

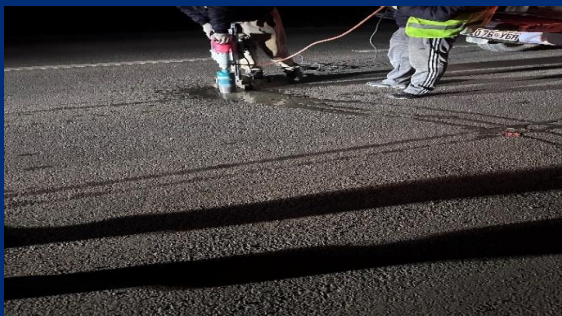
2.29. НЗХГ-ын санхүүгийн баримтад авто замын хуучин бетонон хашлагыг зөөж устгасан, бусдад шилжүүлсэн баримт байхгүй байна.

АВТОЗАМ, БРОДЮРЫН ШИНЭЧЛЭЛТЭЙ ХОЛБООТОЙ ТӨСӨЛ АРГА ХЭМЖЭЭ

2.30. Аудитын хүрээнд 2024 онд хэрэгжүүлсэн авто замын засвар шинэчлэлтийн 4 байршилд дээж авч үзэхэд асфальт бетон нь зузааны шаардлагыг хангаж байна. Тухайлбал:

Найрамдлын авто замын засвар, шинэчлэлт (Тахилтын уулзвараас Найрамдал зуслан)

Дамбадаржаа-Шадивлангийн авто замын засвар, шинэчлэлт (Дамбадаржаагийн замаас Шадивлангийн зуслан хүртэл Сүхбаатар дүүрэг)

Хэрэгжсэн төсөл, арга хэмжээг ашиглалтад хүлээн авах комисс хууль, журмыг мөрдөж ажилласан уу?

3.1. Төсөл арга хэмжээг ашиглалтад хүлээн авах комиссын бүрэлдэхүүнд хөндлөнгийн буюу мэргэжлийн хяналт, шалгалтын байгууллагын төлөөллийг оролцуулаагүй нь Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2018 оны 49 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Авто зам, замын байгууламжийн барилгын ажил эхлүүлэх, үргэлжлүүлэх, ашиглалтад оруулах журам”-ын 1 дүгээр хавсралтад заасан “Нийслэл, орон нутгийн чанартай авто зам, замын байгууламжийг ашиглалтад оруулах” ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд заасан холбогдох мэргэжлийн байгууллагын төлөөллийг байлцуулах гэж заасантай нийцээгүй байна. Тухайлбал:

Хөрөнгө оруулалтын эх үүсвэр	TAX-ний нэр	Ажлын гүйцэтгэл	НЗД-ын захирамжаар батлагдсан төсөвт өртөг /сая.төг/
Нийслэлийн Үнэт цаасны хөрөнгө	Чингэлтэйн өргөн чөлөөний авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (32-ын уулзвараас Хайлаастын уулзвар)	Хучилт хийгдсэн	2,131.5
	Их тойруугийн авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (Гэсэр сүмийн уулзвараас Дөлгөөн нуурын уулзвар хүртэл, хойд хэсэг)	Хучилт хийгдсэн	2,700.0
	Доржийн гудамжны авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (Сансарын аюулгүйн тойргоос Хил хамгаалахын ерөнхий газрын хойд уулзвар)	Хучилт хийгдсэн	1,872.0
	Ард Аюушийн өргөн чөлөөний авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт. (Саппорогийн уулзвараас Гэмтлийн уулзвар)	Хучилт хийгдсэн	1,521.0
	Элчингийн гудамжны авто замын засвар, шинэчлэлт. (Шангрилагийн уулзвараас Парисийн гудамж хүртэл)	Хучилт хийгдсэн	1,155.0
	Чагдаржавын гудамжны авто замын засвар, шинэчлэлт. (Энхтайваны өргөн чөлөөнөөс урагш Элчингийн гудамж хүртэл)	Хучилт хийгдсэн	600.0

Хэрэгжсэн авто зам, бродюрын ашиглалт, хамгаалалт үр дүнтэй байна уу?

3.8. НЗХГ-аас авто замын засвар, шинэчлэлтийн ажилд боржин чулуун бродюр ашиглах нь хашлаганы насжилтыг уртасгаж, ашиглалтын хугацааг нэмэгдүүлнэ гэсэн тайлбарыг ирүүлсэн боловч энэ чиглэлээр хийсэн туршилт судалгааны материал байхгүй байна.

3.9. НЗХГ-ын Материал шинжилгээ, туршилт судалгааны итгэмжлэгдсэн лаборатори нь MNS 842:2006 Стандартын хүрээнд “Шахалтын бат бэх” үзүүлэлтээр авто замын хашлаганд шинжилгээ хийдэг боловч хашлаганы насжилтыг тодорхойлдоггүй байна.

3.10. Монгол улсад авто замын хашлаганд “Авто замын бетон болон төмөрбетон хашлага” MNS 0842:2006 стандарт, Хот тосгоны төлөвлөлт, барилгажилтын норм ба дүрэм БНБД 30.01.04, Улаанбаатар хотын UCS 0901B:2022 “Иж бүрэн гудамж”, UCS 1601B:2022 “Зорчигч тээврийн үйлчилгээ” стандартыг мөрдлөг болгож ажиллахаар байна.

Хэрэгжсэн авто зам, бродюрын ашиглалт, хамгаалалт үр дүнтэй байна уу?

3.11. Аудитын хүрээнд авто замын засвар, шинэчлэлтийн төсөл арга хэмжээний хэрэгжилтийг газар дээр нь очиж үзэхэд Монгол Улсад мөрдөгдөж буй стандарт, норм ба дүрэмд заасан шаардлагыг хангаагүй дараах зөрчил, дутагдал илэрлээ. Үүнд:

1. Хот тосгоны төлөвлөлт, барилгажилтын норм ба дүрэм БНБД 30.01.04-ийн 2.8-д “Явган хүний болон унадаг дугуйн зам нь тээврийн хэрэгсэл зорчих хэсгийн замын түвшнээс 15 см өндөр өргөгдсөн байна” гэж заасан боловч зарим байршилд явган хүний зам нь тээврийн хэрэгсэл зорчих хэсгийн замын түвшнээс 15 см өндөр өргөгдөөгүй байна.

Чингисийн өргөн чөлөөний авто замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт (120-ын тэмээтэй хөшөөний уулзвараас ТЭЦ-3-ийн уулзвар Хан-Уул дүүрэг)

Хэрэгжсэн авто зам, бродюрын ашиглалт, хамгаалалт үр дүнтэй байна уу?

2. Улаанбаатар хотын UCS 0901B:2022 “Иж бүрэн гудамж” стандартын 6.7-д “Явган хүний замын гадаргуугийн өндрийн огцом өөрчлөлтийг аль болох 0 байхаар төлөвлөх хэдий ч боломжгүй тохиолдолд 6мм-ээс ихгүй байна. Өндрийн өөрчлөлтөд авто замын хашлага, одоо байгаа зам, инженерийн шугам сүлжээний худаг, худгийн таг, ус зайлуулах суваг гэх мэт зүйлс хамаарна” гэж заасныг бүрэн мөрдөөгүй байна.

3. Улаанбаатар хотын UCS 1601B:2022 “Зорчигч тээврийн үйлчилгээ” стандартын хавсралт 4.1-д “Зорчигч автобусанд суух, буухад хялбар дөхөм байхын тулд замын хашлага нь автобусны гишгүүрийн тавцантай нэг түвшинд, зэрэгцээ байрласан байна” гэж заасныг бүрэн мөрдөөгүй байна.

*Хайлаастын гудамжны авто замын засвар, шинэчлэлт (Чингэлтэйн өргөн чөлөөнөөс
Хайлаастын эцэс хүртэл Чингэлтэй дүүрэг)*

Хэрэгжсэн авто зам, бродюрын ашиглалт, хамгаалалт үр дүнтэй байна уу?

3.12. Захиалагч нь хяналтыг хэрэгжүүлэхдээ “Авто зам, замын байгууламжийн барилгын ажлын техник, технологийн хяналтыг хэрэгжүүлэх журам”-ын 5 дугаар зүйлийн 5.6-д заасныг мөрдөөгүй байна. Үүнд:

- Авто замын хашлага буюу бродюрын арын тулц, бетон, манаасыг дутуу гүйцэтгэсэн;
- Авто замын хашлага /бродюр/-ны гагнаасны ажлыг дутуу гүйцэтгэсэн.

Нарны замын хэсэгчилсэн засвар, шинэчлэлт (Энхтайваны гүүрнээс 10-р хорооллын уулзвар)

АВТОЗАМ, БРОДЮРЫН ШИНЭЧЛЭЛТЭЙ ХОЛБООТОЙ ТӨСӨЛ АРГА ХЭМЖЭЭ

АУДИТЫН ДҮГНЭЛТ

Аудитаар илрүүлсэн зүйлс, аудитын дүнд үндэслэн дараах дүгнэлтийг хийж байна. Үүнд:

1. Нийслэлийн төсөвт авто зам, замын байгууламжийн засвар, шинэчлэлтийн ажлыг төлөвлөхдөө Төсвийн тухай хуульд бүрэн нийцүүлээгүй, ажлын тоо, хэмжээг тулган баталгаажуулсан нотлох баримтгүй, төсөл арга хэмжээ тус бүрээр батлаагүй байна.
2. Гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулахдаа ил тод, нээлттэй, өрсөлдөх боломжийг хангасан боловч Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.
3. Нийслэлийн Замын хөгжлийн газар нь зарим ТАХ-ний магадлалын дүгнэлт баталгаажаагүй ажлыг эхлүүлж, урьдчилгаа төлбөрийн баталгаагүйгээр санхүүжилтийг олгосон байна.
4. Авто замын засвар шинэчлэлийн хүрээнд 2024 онд хэрэгжсэн төсөл арга хэмжээ нь мөрдөгдөж буй стандартыг бүрэн хангаагүй, ашиглалтад хүлээн авах комисс нь холбогдох хууль, журмыг бүрэн мөрдөж ажиллаагүй байна.
5. Аудитаар 2 байгууллагад 4 зөвлөмж хүргүүлж, 53.9 тэрбум төгрөгийн 1 асуудлыг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэхээр шийдвэрлэлээ.

АУДИТЫН ЗӨВЛӨМЖ

Аудитын дүн, дүгнэлтэд үндэслэн дараах зөвлөмжийг өгч байна. Үүнд:

Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагчид

1. Нийслэлийн төсвийн хөрөнгөөр магадлалын ерөнхий дүгнэлтээр баталгаажаагүй төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэхгүй байх.
2. Төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй төсөл арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах эрхийг шилжүүлэхгүй, тендер шалгаруулалтыг зохион байгуулахгүй, урьдчилгаа төлбөрийн баталгаагүй санхүүжилт олгохгүй байх.

Нийслэлийн Замын хөгжлийн газарт

1. Төсөл, арга хэмжээг төлөвлөхдөө холбогдох ажлын тоо хэмжээг тулган баталгаажуулах, нотлох баримтыг үйлдэх.
2. Хэрэгжсэн төсөл, арга хэмжээг ашиглалтад хүлээн авахдаа холбогдох дүрэм, журам, стандартыг бүрэн хангуулж, ажиллах.